

Mateřská škola, Praha 5 – Smíchov, Nad Palatou 613

se sídlem: Nad Palatou 613, 150 00 Praha 5 – Smíchov

Tel: 257 216 865, Fax: 257 215 922, IČO: 70107793

e-mail: ms.nadpalatou@seznam.cz, www.msnadpalatou.cz

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Název programu: „Do kolečka do kola svět se s námi točí“

Platný od 1. 9. 2016

Bc. Pavla Vocelková – ředitelka školy

Č. j. MŠ Nad Pal 157/2011-8

Obsah:	strana
1. Identifikační údaje o škole	3
1.1 Pracovní tým MŠ	4
2. Obecná charakteristika školy	5
3. Podmínky vzdělávání	5
3.1 Věcné podmínky	5
3.2 Životospráva	7
3.3 Psychosociální podmínky	8
3.4 Organizace chodu MŠ	8
3.5 Řízení MŠ	11
3.6 Personální a pedagogické zajištění	11
3.7 Spoluúčast rodičů	12
4. Organizace vzdělávání	14
4.1 Vnitřní uspořádání školy	13
4.2 Zápis do MŠ	13
4.3 Úplata za předškolní vzdělávání	13
5. Charakteristika vzdělávacího programu, vize	14
5.1 Zaměření školy	14
5.2 Hlavní cíle a principy vzdělávání naší MŠ	15
5.2.1 Principy předškolního vzdělávání	15
5.2.2 Metody a formy práce	15
5.2.3 Cíle školního vzdělávacího programu	16
5.3 Výchovné a vzdělávací strategie (Kompetence)	17
6. Vzdělávací obsah	22
6.1 Vzdělávací oblasti	23
6.1.1 Oblast biologická (Dítě a jeho tělo)	23
6.1.2 Oblast psychologická (Dítě a jeho psychika)	23
6.1.3 Oblast interpersonální (Dítě a ten druhý)	24
6.1.4 Oblast sociálně – kulturní (Dítě a společnost)	24
6.1.5 Oblast environmentální (Dítě a svět)	25
6.2 Plán integrovaných celků	25
6.3 Programy podporující vzdělávání dětí nadaných a vzdělávání dětí se specifickými vzdělávacími potřebami	35
7. Prevence sociálně patologických jevů	36
8. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	36
8.1 Pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními	36
8.2 Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními v MŠ	37
8.3 Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními	37
9. Vzdělávání dětí nadaných	37
10. Autoevaluační systém	38
10.1 Cíl a smysl evaluace	38
10.2 Oblasti autoevaluace	39
10.3 Sledování individuálních pokroků dětí	42
10.4 kritéria pro evaluaci třídních programů	42
10.5 kritéria pro hodnocení pracovníků	43
10.6 kritéria hospitační činnosti	47

Přílohy ŠVP
Roční plán školy

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

Název školy	Mateřská škola, Praha 5 – Smíchov, Nad Palatou 613
Adresa:	Praha 5 – Smíchov, Nad Palatou 29/613
Odloučené pracoviště	Pod Lipkami 5
Zřizovatel:	Městská část Praha 5
IČ:	70 10 77 93
Ředitelka školy	Bc. Pavla Vocelková
Statutární zástupce	Vladislava Němcová
Kontakt. tel	257 216 865 MŠ Nad Palatou - ředitelství 257 215 858 MŠ Pod Lipkami - odloučené pracoviště
Kapacita školy	134 dětí
Počet tříd	5 (3+2)
E-mail	ms.nadpalatou@seznam.cz mispodlipkami@volny.cz kuchyne.podlipkami@seznam.cz
Webové stránky	www.msnadpalatou.wz.cz
Bankovní spojení	Komerční banka
- mateřská škola	27-6622660297/0100
- ŠJ Nad Palatou	27-6622700287/0100
- ŠJ Pod Lipkami	115-774290267/0100

1.1. Pracovní tým MŠ

Budova Nad Palatou 613	Provozní doba 6.30 – 17.00 hod.
učitelky	
I. třída	Eleonóra Derková Marta Lehká
II. třída	Vlasta Tobišková Ivana Slabá Bc. Pavla Vocelková – ředitelka MŠ
III. třída	Alena Sitová Irena Pancová
školnice	Eva Dudková
uklizečka	Anna Chmelová
kuchařka	Zdena Veselá Irena Schillerová
hospodářka ŠJ	Drahomíra Křepinská

Odloučené pracoviště: Pod Lipkami 5	Provozní doba 7.00 – 17.00 hodin
učitelky	
I. třída	Marie Tomková Mgr. Hana Pekárková
II. třída	Vladislava Němcová – zástupce ředitelky Jana Lůžková Dominika Kunderátová
školnice	Jana Pelikánová
uklizečka	Jarmila čížmarová
Vedoucí kuchyně, hlavní kuchař	Luděk Vocelka
kuchařky	Petra Maierová Jarmila Čížmarová Hana Růžičková Petra Sušická Kateřina Kargerová

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřská škola vznikla sloučením dvou (původně tří) mateřských škol a je od roku 2001 samostatným právním subjektem – příspěvkovou organizací. Vlastníkem nemovitostí a zřizovatelem školy je Městská část Praha 5.

Obě školy se nachází v klidné vilové zástavbě. Budovy jsou panelové, každá má vlastní školní jídelnu. Hlavní budova v ulici Nad Palatou je přízemní, pavilonového typu se samostatným vchodem pro každou třídu a slunnou terasou s východem do zahrady. Druhá budova v ulici Pod Lipkami je patrová, vzdálená cca 0.5 km od hlavní budovy. Obě mají poměrně prostornou zahradu se vzrostlými stromy, vybavenou pískovišti a dřevěnými herními prvky. V objektu Pod Lipkami je k dispozici pro děti z naší MŠ malá finská sauna, Nad Palatou letní sprchy.

Umístění školy stranou od centra Smíchova i Plzeňské ulice je výhodou pro rodiče hledající pro své děti klidné prostředí a blízkost zeleně. V okolních lokalitách se staví nové bytové domy a proto většina našich dětí bydlí v blízkosti MŠ. Dojíždění ze vzdálenějších částí Prahy 5 je vázané na autobusovou nebo individuální dopravu a proto není škola tolik přeplněna. Přesto je kapacita naplněna a všechny zájemce uspokojit nemůžeme. Převážná většina dětí je ze střední sociální vrstvy obyvatel a rodiče pro své děti vítají různé aktivity „navíc“ i přesto, že na ně musí finančně přispívat.

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1 VĚCNÉ PODMÍNKY

Obě budovy mateřské školy mají dostatečně velké vnitřní i vnější prostory, jejich plocha odpovídá zákonným bezpečnostním a hygienickým normám.

Budova **Nad Palatou** má tři pavilony pro děti a hospodářskou část. V roce 2010 byly všechny pavilony propojeny dohromady spojovací chodbou. Proto je možné přecházet ze třídy do třídy vnitřkem budovy a na chodbě odkládat obuv. Hlavně v zimních měsících to přispívá k lepšímu udržování čistoty a k většímu pohodlí dětí při převlékání v šatnách. Šatny dětí byly na podzim r. 2007 vybaveny novým nábytkem. Součástí každého dětského pavilonu

je sociální zařízení pro děti, zrekonstruované v roce 2002.

Třídy jsou funkčně dělené na část jídelní se stolečky a hernu s kobercem. Obě části je možné oddělit zatahovacím koženkovým závěsem. Herna je využívána na společné činnosti, při volných hrách a sportovně – pohybovým činnostem. V zadní části herny jsou zařízení „kuchyňky“ s pohovkou, které děti mohou využít také k individuálnímu odpočinku v průběhu dne. Po obědě si na koberec děti rozloží molitanové matrace, na kterých odpočívají.

Každá třída je vybavena tak, aby sloužila potřebám dětí a umožnila jim samostatně používat pomůcky a hračky určené pro individuální činnosti a volné hry. Nábytek a hygienické zařízení odpovídá počtu dětí a v převážné většině i antropologickým požadavkům. Dle finančních možností plánujeme vybavit třídy speciálními koutky pro individuální odpočinek dětí během dne. Původní nábytek je postupně obnovován a doplňován, aby více splňoval nároky na nové pojetí předškolního vzdělávání.

V hospodářském traktu Nad Palatou je umístěna školní kuchyně, prádelna, sklady potravin, zázemí pro personál, kancelář hospodářky a ředitelna. Kuchyně byla rovněž zřizovatelem v roce 2010 kompletně zrekonstruována.

Budova Pod Lipkami je jednopatrová, se společným vchodem pro obě třídy. V přízemí jsou umístěny šatny pro I. i II. třídu, sociální zařízení a herna pro mladší děti, malá výtvarná dílna, sauna pro děti, společná jídelna a s ní sousedící školní kuchyně s hospodářskými prostorami (sklady, prádelnou).

V patře je kancelář zástupkyně školy, sborovna, sloužící i jako kabinet pomůcek, herna pro starší děti, prostor pro pohybové hry dětí a malá výtvarná dílna. Sociální zařízení bylo zrekonstruováno v roce 2011. Ve všech prostorách školy byly postupně vyměněny podlahové krytiny.

Na jaře 2015 byla zřizovatelem kompletně zrekonstruována kuchyně, jejíž kapacita byla v rámci rekonstrukce rozšířena a mateřská škola od 1.9. 2015 zajišťuje stravování pro dvě blízké základní a jednu mateřskou školu.

V nejbližší budoucnosti zřizovatel Městská část Praha 5 plánuje zafinancovat zateplení objektu s výměnou oken ze severozápadní strany budovy a opravu střechy. Tím by měly být dokončeny velké stavební práce na objektu mateřské školy.

V areálu každé školy je byt pro zaměstnance, bezprostředně navazující na hospodářské trakty, ale se samostatnými vchody.

Zahrady MŠ jsou vybaveny pro rozmanité hry dětí. Na zahradách mají děti k dispozici

venkovní toalety, v MŠ Nad Palatou i venkovní sprchy. Venkovní toalety v MŠ Nad Palatou byly zrekonstruované v létě 2013. Zřizovatelem bylo zafinancováno také vybavení obou zahrad novými, moderními herními prvky. Nad Palatou na podzim 2009, Pod Lipkami na jaře 2013. Starší, dřevěné vybavení bude třeba v blízké budoucnosti také postupně obnovit v rámci rozpočtu mateřské školy na opravy a údržbu zařízení. Děti mohou k pobytu venku využít také dětské hřiště Na Okrouhlíku v blízkosti MŠ Pod Lipkami a rekreační plochy blízkého parku Ladronka, lesopark „Skalka“ a další menší zákoutí této klidné čtvrti.

3.2 ŽIVOTOSPRÁVA

Denní řád je pravidelný a pružný, respektuje biorytmus dětí a zároveň umožňuje reagovat na momentální potřeby dětí a rodičů. Po dohodě je možné přivést nebo odvést dítě mimo obvyklé hodiny apod.

Do jídelníčku jsou zařazovány také potraviny „zdravé výživy“, denně obsahuje ovoce a zeleninu -čerstvou, nebo tepelně upravenou. Interval mezi podávanými jídly nepřekračuje 3 hodiny. Skladba je plnohodnotná a vyvážená, je sledováno dodržování tzv. spotřebního koše (norma pro spotřebu potravin). Množství jídla si děti mohou samy zvolit, do jídla nejsou nuceny, pouze povzbuzovány k ochutnání nové, nebo méně oblíbené potraviny. V budově Pod Lipkami se děti stravují společně v oddělené jídelně, v budově Nad Palatou se děti obslouží postupně podle potřeby z přistaveného servírovacího vozíku ve třídě. Zkušebně plánujeme zavést individuální mazání pečiva – každé dítě si svůj kousek pečiva namaže vlastním nožem. Smažené a sladké potraviny zařazujeme v omezené míře.

Po celý den mají děti volně k dispozici nápoje – ovocný čaj, pitnou vodu. Děti si je podle potřeby samy nalévají z várnice, použitý hrnek ukládají na závěsný stojan ke své značce. K přesnídávkě a svačině je na výběr mléko, nebo jiný mléčný nápoj a čaj, nejčastěji ovocný, nebo bylinkový. Pedagogové povzbuzují děti k častému pití, při pobytu na zahradě školnice přináší termosky a hrnečky ven na terasy. Do budoucna plánujeme zřízení „pítek“ na obou zahradách, která by dostupnost pití zjednodušila.

Umožňujeme dětem dostatek volného pohybu podle jejich potřeb a s ohledem na bezpečnost všech dětí. Hledáme možnosti jak rozšířit nabídku pohybových aktivit v rámci omezených prostor školy.

Samozřejmostí je denní pobyt dětí venku. Délka je přizpůsobována aktuálnímu počasí a kvalitě ovzduší. V zimních měsících využíváme po dohodě s rodiči také vlastní saunu v budově Pod Lipkami, v letních měsících děti otužujeme také vodou – sprchováním nebo koupáním v bazénku. V prvním pololetí školního roku mohou starší děti navštěvovat výuku plavání.

V době po obědě zařazujeme relaxační činnosti tak, aby všem dětem bylo umožněno po obědě usnout, pokud to potřebují. Délka relaxace je minimálně 30 min. Ke spánku děti nenutíme.

3.3 PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY

Ve škole vytváříme prostředí, ve kterém se všichni cítíme dobře, v pohodě tělesné, duševní i sociální. Žádné dítě nesmí být zesměšňováno, znevýhodňováno nebo jinak neurotizováno. Potlačujeme sklony k nezdravému soutěžení. Ve třídě si děti společně se svými učitelkami stanovují a vysvětlují pravidla společného soužití tak, aby se všichni ve třídě cítili bezpečně. Všichni mají stejná práva, možnosti a povinnosti. Důslednost v dodržování těchto pravidel dává dětem základ pro schopnost respektovat zákony v dospělosti.

Během dne mají děti dostatek času pro spontánní hru. Pedagogové denně při plánování činností dbají na vyvážení řízených, zdravotních a spontánních aktivit. Podporujeme pozitivní motivaci a hodnocení dětí, které není vhodné paušalizovat, ale být v hodnocení co nejvíce konkrétní. Vedeme děti k sebedůvěře a samostatnosti. Pedagog by měl být pro děti jistotou, poradcem a pomocníkem v případě, že to opravdu potřebují.

V dalším období se budeme ještě více záměrně věnovat podporování vzájemné spolupráce dětí a kultuře vzájemných vztahů, která vede k lepší komunikaci, prosociálnímu chování a toleranci.

Je žádoucí, aby nabídka činností a pedagogický styl počítaly s aktivní spoluúčastí dětí a podporovala jejich samostatné rozhodování a byla pro děti prakticky využitelná.

3.4 ORGANIZACE CHODU MŠ

ORIENTAČNÍ STRUKTURA DNE V MATEŘSKÉ ŠKOLE

Provozní doba: Nad Palatou: 6.30 – 17.00

Pod Lipkami: 7.00 – 17.00

6.30 (7.00) – 9.45	ranní hry, individuální a skupinová práce s dětmi průběžně svačina podle potřeby dítěte vzdělávací činnosti řízené učitelkou podle plánované nabídky
9.45 – 11.45	pobyt venku na zahradě nebo vycházka přizpůsobujeme aktuálnímu počasí
11.45 – 12.45	hygiena oběd příprava k odpočinku a relaxaci

14.00 (14.30 nejmladší děti) – 17.00	odpolední svačina zájmové činnosti, odpolední hry, popř. pobyt venku, rozcházení dětí
--------------------------------------	---

MŠ má pět tříd umístěných ve dvou budovách. Do budov jsou děti umisťovány po dohodě s rodiči, do tříd rozdělovány nejčastěji podle věku. V každé třídě je zapsáno 26 - 28 dětí, tak aby počet odpovídal hygienické normě pro velikost denních místností ve třídách MŠ. (Vyhláška č. 268/2009 Sb. o technických požadavcích na stavby)

Všechny třídy mají celodenní provoz, který je co do délky upravován podle času příchodů a odchodů a množství dětí přicházejících v časných ranních a odcházejících v pozdních odpoledních hodinách.

Příchody a odchody dětí

Denní režim je přizpůsobován podmínkám školy v každé budově. Rodiče mají možnost vyjádřit své připomínky na počáteční třídní schůzce v září každého roku. Je počítáno s možností aktuální změny tak, aby bylo možno reagovat na vzniklé mimořádné situace. Od 6.30 – 8.45 h (Pod Lipkami 7.00 - 8.30 h) děti průběžně přicházejí do MŠ, mají čas pro spontánní volné hry, individuální nebo skupinové činnosti, při kterých asistuje pedagog podle potřeb dětí, apod. Rodiče předávají děti učitelce ve třídě, mají možnost individuálních krátkých konzultací, dotazů, organizačních připomínek atd. V 8.45 (8.30) jsou budovy uzamčeny a děti, které přijdou později, přebírá u vchodu školnice, Odvede je do třídy a osobně předá učitelce.

Svačiny Nad Palatou jsou podávány průběžně od 8.45 do 9.15, děti se dle svých schopností a chuti samy obsluhují. Pod Lipkami děti společně odchází svačit do jídelny, v 8.30 z první a cca v 9.00 ze druhé třídy. Dětem, které mají domluvený mimořádný pozdější příchod vydá kuchařka svačinu později.

Odchody

Děti obvykle odcházejí od 14.30 do 17.00 hod, nebo po obědě od 12.30 do 13.00 hod. Po domluvě lze děti vyzvednout i v jiné časy, odpovídající potřebám rodičů. Rodič příchod dítěte oznámí učitelce ve třídě, při odchodu se děti s učitelkou rozloučí. Mimo rodičů jsou děti vydávány pouze osobám, které mají písemné zmocnění k vyzvedávání od rodičů dítěte.

Bezpečnost a zdraví dětí

Bezpečnost dětí považujeme za jednu z priorit naší školy.

Budovy MŠ jsou vybaveny bezpečnostním systémem napojeným na městskou policii Prahy 5.

Vybavení školy a zahrad splňuje platné bezpečnostní normy, povinné revize a kontroly zajišťuje smluvně firma Elsico.

Mimo dobu příchodu a odchodu dětí jsou budovy MŠ uzamčeny, návštěvy musí po zazvonění u vchodu nebo vrátek vyčkat příchodu zaměstnance školy. Vrátka do areálu jsou vybavena systémem „elektrický vrátný“. Rodičům dětí je při nástupu do MŠ zapůjčen klíč od vrátek.

Děti vydáváme pouze rodičům nebo jimi písemně pověřeným osobám.

Dítě, které přijde do MŠ s viditelnými příznaky onemocnění, nemůžeme s ohledem na ostatní děti přijmout.

Metody a formy práce

Řízené činnosti zařazuje učitelka s ohledem na věk a individuální potřebu, zájmy a tempo dětí, dbá na vyvážení spontánních a řízených. Spontánní hra je pro předškolní dítě stěžejní činností a podle toho jsou používány i metody vzdělávání (měly by převažovat aktivizační a činnostní metody, spolu se skupinovými a individuálními formami práce).

Během celého dne učitelka musí dbát na zajištění bezpečnosti dětí a mít o všech dětech neustálý přehled a tomu přizpůsobit nabídku činností a organizační metody práce.

Denně jsou zařazovány zdravotně preventivní a pohybové činnosti a pobyt venku. Délku pobytu je možné přizpůsobit povětrnostním podmínkám a stavu ovzduší.

Adaptace

Při přijímání dítěte do MŠ je s rodiči individuálně dohodnut adaptační režim a podle potřeby upravován nebo prodlužován. Adaptační doba je stanovena na tři měsíce.

Relaxace

Každou třídu plánujeme vybavit odpočinkovým koutem pro individuální odpočinek dětí, do kterého se budou moci uchýlit v průběhu dne nebo pokud se nechtějí zúčastnit společných činností. Na toalety z důvodu vytváření pocitu soukromí plánujeme umístit přepážky. Vše ale závisí na omezeném množství prostoru a finančních prostředcích.

Po obědě v každé třídě zařazujeme relaxační činnosti, tak, aby všechny děti měly možnost usnout, pokud to potřebují. Jejich délku je možné přizpůsobit potřebám dětí, avšak nejméně 30 min.

Mladší děti odpočívají na povlečeném lůžku ve vlastním pyžamu. Starší děti si pouze sundají svrchní oděv a relaxují. K dispozici mají larisu a polštář. Všechny lůžkoviny jsou podle potřeby prány, nejdéle 1x za tři týdny.

3.5 ŘÍZENÍ MŠ

Zaměstnanci mají vymezené pravomoci, povinnosti a úkoly, za které jsou odpovědní - viz neveřejná příloha ŠVP. Vedení respektuje jejich názory, vítá spolupráci členů týmu a bere v potaz jejich názory při rozhodování o zásadních otázkách školního programu.

Ředitelka svolává pedagogické porady dle plánu porad. Na nich jsou řešeny zejména otázky evaluace a metodického plánování vzdělávacích programů.

Operativní provozní a organizační porady svolává ředitelka nebo zástupkyně dle potřeby jednotlivých pracovišť. Na konci školního roku se všichni pracovníci školy podílí na vypracovávání analýzy uplynulého roku prostřednictvím evaluačního dotazníku, ze kterého jsou vyvozovány závěry pro další zkvalitňování a plánování práce.

3.6 PERSONÁLNÍ A PEDAGOGICKÉ ZAJIŠTĚNÍ

V MŠ pracuje celkem 24 zaměstnanců, 12 pedagogických a 4 provozní a 8 zaměstnanců školní kuchyně.

Kolektiv školy je poměrně stabilní. V letošním školním roce nastoupila jedna nová paní učitelka na částečný úvazek. Tím bude možné lépe pokrýt překrývání pedagogů při pobytu venku a plný odpolední provoz ve všech třídách. Pedagogičtí pracovníci jsou plně kvalifikovaní, všichni si průběžně doplňují nebo rozšiřují kvalifikaci v systému dalšího vzdělávání pedagog. pracovníků. Všichni se chovají profesionálním způsobem k dětem i rodičům. Většina z nich v MŠ pracuje více nebo mnoho let a jejich loajálnost je velkou devizou pro klima školy.

MŠ spolupracuje také s dalšími odborníky v rámci preventivní lékařské a pedagogicko-psychologické péče:

- s Pedagogicko - psychologickou poradnou Praha 5 – především v rámci zjišťování úrovně zralosti dětí před vstupem do 1. třídy, v případě potřeby konzultacemi učitelek v otázkách pedagogického působení, uvažujeme o možnosti „školního psychologa“

- se Speciálním pedagogickým centrem pro Prahu 5 v Hlubočepých
- se Speciálním pedagogickým centrem
- zajišťováním preventivního očního vyšetření v rámci screeningu prevence tupozrakosti u dětí
- hledáme možnost pravidelné spolupráce s logopedem a zajištění preventivního vyšetření všech dětí zaměřeného na vyhledávání vad řeči, od září 2012 v MŠ pracuje logopedická asistentka

Kolektiv je schopný spolupracovat a zastupovat ostatní členy týmu v případě potřeby. Vedení podporuje další sebevzdělávání, samostudium a prohlubování odborných znalostí s možností účasti na seminářích pro vzdělávání pedagogických pracovníků alespoň 1x za školní rok pro každou pedagogickou pracovníci, umožňuje konat semináře „pro sborovnu“ přímo v MŠ pro všechny pedagogy školy.

3.7 SPOLUÚČAST RODIČŮ

Zapojení rodičů do života školy je velmi důležitou a oceňovanou součástí ŠVP. Náš ŠVP chápe předškolní vzdělávání jako důležitou součást doplnění rodinné výchovy a nabízí dětem rozšíření podnětů k jejich individuálnímu rozvoji.

Všichni pracovníci jsou si vědomi, že spolupráce školy a rodičů musí být založena na vzájemné důvěře a partnerství. Jsou připraveni poskytnout rodičům v případě jejich zájmu pomoc a radu v otázkách vzdělávání jejich dětí, ale takovým citlivým a ohleduplným způsobem, aby nezasahovali do soukromí rodiny. Samozřejmostí je zachování mlčenlivosti a diskrétnosti o důvěrných vnitřních záležitostech. Rodiče se mohou po dohodě s učitelkami ve třídě účastnit her dětí, jsou zváni k účasti na některých projektech. Vítráme nabídky rodičů ke spolupráci při zajišťování dohledu při akcích mimo školu. Pokud je to možné, akceptujeme připomínky a nápady k plánování a organizaci programů pro děti, zapojení se rodiny v pomoci svým dětem při shromažďování materiálů, informací, nápadů při jejich vzdělávacích činnostech.

Rodiče pravidelně informujeme o dění ve škole prostřednictvím nástěnek v šatnách, letáčků ve vestibulu a na internetových stránkách školy. Individuálně se o rozvoji a pokrocích svých dětí rodiče mohou informovat každodenně po dohodě s kmenovými učitelkami. Svě připomínky mohou řešit i s ředitelkou školy nejlépe v předem dohodnutém čase, krátké dotazy lze zodpovědět ihned.

Pravidelně se s rodiči setkáváme na prosincové „Vánoční besídce“ a letní „Zahradní slavnosti“, na schůzkách rodičů začátku školního roku, na jaře a před nástupem nově přijatých

děti zápisem.

Spolupráci a poradenský servis bychom rádi rozšířili např. ještě o besedu s psychologem na téma školní zralost a příprava na vstup do ZŠ.

4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

4.1 VNITŘNÍ USPOŘÁDÁNÍ ŠKOLY

	Třída	Věk dětí
Budova Nad Palatou	I.	3 - 4
	II.	4 - 5
	III.	5 – 6 + děti s OŠD
Budova Pod Lipkami	I.	3 - 5
	II.	5 – 6 + děti s OŠD

Provoz v jednotlivých třídách začíná a končí postupně. Během školních prázdnin, odjezdu dětí na školu v přírodě nebo v období velmi nízké docházky apod. je v provozu pouze jedno pracoviště.

4.2 ZÁPIS DO MATEŘSKÉ ŠKOLY

Zápis do školy probíhá v dubnu podle předem zveřejněných kritérií:

Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy

Děti jsou přijímány na základě zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a v souladu se zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád. O přijetí dětí rozhoduje ředitelka podle předem zveřejněných kritérií, schválených zřizovatelem.

Do mateřské školy se zápisem přijímají **převážně děti starší tří let** (ke dni 31.8.)

4.3. Úplata za vzdělávání a platba za stravování

Stravné platí rodiče předem do 10. dne v měsíci - složenkou nebo převodem na účet školní jídelny č. 27-6622700287/0100.

Úplatu za předškolní vzdělávání Viz.vnitřní směrnice o úplatě za předškolní

vzdělávání dle vyhlášky MŠMT č. 43/2006 Sb. o předškolním vzdělávání platí rodiče stejným způsobem jako stravné, ale na účet mateřské školy č. 27-6622660297/0100.

Děti v posledním roce předškolního vzdělávání úplatu neplatí (§ 123, zák. 561/2004 (školský zákon), v platném znění.

5. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

VIZE ŠKOLY:

Vytvořit školu, která bude místem jistoty, bezpečí, vzájemné spolupráce, tolerance a porozumění, a tak co nejlépe využít své individuální schopnosti a možnosti v celém životě a vzdělávání.

5.1 ZAMĚŘENÍ ŠKOLY

Školní vzdělávací program naší mateřské školy vychází z obecných vzdělávacích cílů a klíčových kompetencí Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, ze zkušeností a snahy a o kvalitní, všeobecně zaměřené vzdělávání předškolních dětí. Směřuje k získávání co nejširší škály klíčových kompetencí, které budou pro děti využitelné při zahájení školní docházky a umožní jim úspěšný start v celoživotním vzdělávání v rámci jejich individuálních možností.

Cílem naší práce je dát dětem příležitost rozvíjet své individuální předpoklady a získat některé základní postoje, dovednosti a schopnosti důležité pro osobnostní rozvoj a vzdělávání, získat první zkušenosti o životě ve společenství jiných lidí než je rodina, ale v prostředí, ve kterém se bude cítit bezpečně a respektované.

Podporujeme u dětí individuální rozvoj s důrazem na samostatnost, schopnost spolupracovat a komunikovat s ostatními, na schopnost samostatně se rozhodnout a být přiměřeně dětským způsobem za svá rozhodnutí zodpovědný.

Od letošního školního roku zařazujeme nově tři celoroční projekty zaměřené na rozvoj komunikačních schopností, jógu a seznamování dětí s anglickým jazykem. Projekty budou zaměřeny na prevenci specifických poruch učení, prevenci možných poruch v oblasti komunikačních schopností, rozvíjení pohybové aktivity jako způsobu zdravého životního stylu a radosti z pohybu.

Projekt seznamování dětí se základy anglického jazyka je specificky zaměřený

projekt, zařazený do vzdělávací nabídky na základě Národního plánu výuky cizích jazyků a zájmu zákonných zástupců. Projekt vychází z metodických přístupů uvedených v Průvodci metodikou výuky cizího jazyka v mateřské škole (VÚP Praha 2005, ISBN 80-87000-06-4).

5.2 HLAVNÍ CÍLE A PRINCIPY VZDĚLÁVÁNÍ V NAŠÍ MŠ

Úkolem vzdělávání v mateřské škole je doplňovat rodinnou výchovu a promyšleným, po odborné stránce vhodně zvoleným programem zajistit dítěti dostatek mnohostranných podnětů k jeho aktivnímu rozvoji a učení. Neboť v raném období je dítě schopné vnímat mnoho podnětů a přirozeným způsobem získávat zkušenosti, které jsou trvalé a které zhodnotí ve svém životě třeba i daleko později. Proto je žádoucí vytvářet dobré předpoklady pro pokračování ve vzdělávání tím, že budou maximálně podporovány individuální rozvojové možnosti dětí a rozdíly v jejich individuálních výkonech i osobnostní rozdíly jsou pokládány za přirozené a samozřejmé.

5.2.1 Principy předškolního vzdělávání:

- akceptovat přirozená vývojová specifika dětí v předškolním věku, promítat je do metod, forem a organizace vzdělávání
- umožňovat rozvoj a vzdělávání každého dítěte v rozsahu jeho individuálních možností a schopností
- zaměřovat se na vytváření základů klíčových kompetencí a tj. schopností umět prakticky použít znalosti a dovednosti v různých situacích, a tím dítěti usnadnit cestu v celoživotním vzdělávání

5.2.2. Metody a formy práce:

Z těchto poznatků vyplývá, že nejvhodnějšími metodami pro předškolní vzdělávání se jeví vzdělávání hrou, činnostmi a prožitky. Tyto metody jsou založeny na přímých zážitcích dítěte, podporují zvědavost a touhu objevovat, učit se a prožívat radost z učení. Probouzí jeho zájem získávat nové poznatky, dovednosti, realizovat vlastní plány a nebát se chybovat.

V programu vzdělávání je uplatňováno ve velké míře situační učení, založené na

využívání nebo vytváření určitých situací. To umožňuje dítěti získávat praktické poznatky a dovednosti v okamžiku, který právě prožívá a tyto poznatky právě potřebuje.

Na principu nápodoby je založeno spontánní sociální učení. Mateřská škola poskytuje vhodné vzory chování a postojů v průběhu celého dne i v didakticky zaměřených činnostech.

Vzdělávací program je postaven na vyváženém uplatňování spontánních i řízených aktivit, které jsou vzájemně propojené a doplňují se a podmiňují. Tyto činnosti mohou být spontánní, nebo motivované pedagogem a probíhají zpravidla v menších skupinách nebo individuálně.

Didaktický styl je založen na principu nabídky – na vlastní volbě a aktivní účasti dítěte. Hlavním úkolem pedagoga je promýšlet a dítěti nabízet vhodné činnosti, připravovat prostředí a příležitosti jak přemýšlet, poznávat a vyhodnocovat okolní svět. Pedagog je ve velké míře pozorovatelem a průvodcem dítěte. Nikoli zadavatelem úkolů a kontrolorem jejich plnění.

Vzdělávací nabídka je předkládána dítěti ve formě „integrovaných bloků“, ve kterých je umožněno získávat poznatky v logických a přirozených souvislostech a opakovat je v různých situacích. Poskytuje širokou škálu různých činností a hlubších prožitků. Takto získané zkušenosti dítě lépe využívá a mají trvalý charakter. Tím jsou pokládány skutečné a prakticky celoživotně použitelné dovednosti – kompetence.

U starších a předškolních dětí mají své místo i metody klasické – didaktické. Jsou voleny tak, aby odpovídaly specifickým možnostem a potřebám předškolních dětí a připravovaly děti na zahájení vzdělávání v základním školství.

5.2.3 Cíle školního vzdělávacího programu:

- Uspokojovat základní lidské potřeby dětí i dospělých – fyziologické, potřebu bezpečí, sounáležitosti, uznání, které jsou nezbytné pro pocit pohody a zdraví
- Prostřednictvím prožitkového učení umožnit dětem získávat nové poznatky a zkušenosti, probouzet zájem o učení

- Posilovat sebedůvěru dětí, v atmosféře školy poznávat základy mezilidských vztahů a morálních hodnot, na nichž je postavena naše společnost
- Prohlubovat spolupráci s veřejností a rodiči, hledat nové spolupracovníky pro zkvalitnění vzdělávání, zviditelnit školu na veřejnosti
- Vytvářet podmínky pro komunikaci všech ve škole – dětí, zaměstnanců, rodičů, podporovat přátelské vztahy navzájem

5.3 Výchovně vzdělávací strategie školy

Obsah vzdělávání v naší mateřské škole směřuje k postupnému získávání takových poznatků, dovedností, schopností, postojů a hodnot, které jsou všeobecně pokládány za životně důležité a prvořadé pro další vzdělávání i pro budoucí úspěšné společenské uplatnění každého dítěte.

Klíčové kompetence (= schopnosti, způsobilost) představují ideální cílový stav, ke kterému směřuje veškeré naše působení na děti. Nabývání těchto kompetencí je celoživotní proces. Předškolní vzdělávání vytváří jejich základní předpoklady, na které další stupně vzdělávání navazují a prohlubují. Nedostatečné základy těchto kompetencí mohou dítě na počátku celoživotního rozvoje a vzdělávání značně znevýhodňovat.

Vedeme děti tak, aby se dítě ukončující předškolní vzdělávání, podle svých individuálních vývojových možností, mohlo přiblížit klíčovým kompetencím na této úrovni:

Klíčové kompetence	Výchovně vzdělávací strategie školy
<p>Kompetence k učení</p> <p>Dítě</p> <ul style="list-style-type: none"> • je schopné pozorovat a zkoumat, experimentovat • užívá a rozumí jednoduchým symbolům • všímá si souvislostí, ptá se a hledá odpovědi na otázky a jevy v jeho okolí 	<ul style="list-style-type: none"> • nabízíme rozmanité druhy praktických činností • učíme děti trpělivosti, motivujeme při hledání různých řešení • podporujeme zájem o pozorování, pobízíme ke kladení otázek • varujeme se zbytečného spěchu • poskytujeme dostatečný časový prostor pro dokončení činností

<ul style="list-style-type: none"> • učí se spontánně i vědomě, vyvine úsilí a dokončí práci • dovede pracovat podle instrukcí a pokynů • učí se rádo, pokud je oceněno • odhaduje své síly, hodnotí pokroky své i ostatních • své zkušenosti uplatňuje v jiných situacích • má elementární poznatky o světě a společnosti lidí, orientuje se v jeho řádu a proměnách 	<ul style="list-style-type: none"> • oceňujeme snahu, ne pouze výsledek, upřednostňujeme pozitivní motivaci • hodnotíme konkrétně, věcně, dáváme dětem zpětnou vazbu k jejich činnostem • seznamujeme děti s obecně známými znaky a symboly • využíváme dění z okolního světa pro plánování tématické nabídky činností
---	--

Klíčové kompetence	Výchovně vzdělávací strategie školy
<p>Kompetence k řešení problémů</p> <p>Dítě</p> <ul style="list-style-type: none"> • všímá si problémů ve svém okolí, pokud okolí projevuje zájem, má snahu je řešit • známé problémy se snaží řešit samostatně • postupuje cestou pokusu a omylu, experimentuje, vymýšlí vlastní originální řešení • problémy řeší logickými postupy, chápe jednoduché algoritmy • zpřesňuje si základní matematické představy a používá dílčí matematické pojmy • pozná a zvolí si řešení, které vede k cíli, uvědomuje si výhody takové volby 	<ul style="list-style-type: none"> • vybízíme děti k pozorování svého okolí, podněcujeme k přemýšlení o pozorovaném • cíleně vytváříme situace, ve kterých děti získají nové zkušenosti, poznatky • společně se pokoušíme o diskuzi nad různými řešeními • dáváme dětem prostor ke hledání vhodných postupů vedoucích k cíli, předem mu nenabízíme jediné správné řešení • oceňujeme snahu, vlastní způsob řešení, vyslechnutí názoru druhého • stavíme před děti dosažitelné cíle, přiměřené, pro dítě splnitelné úkoly, aby mělo možnost zažít úspěch

<ul style="list-style-type: none"> • nebojí se chybovat, je-li oceňována snaha 	<ul style="list-style-type: none"> • vedeme je ke snaze řešit problém samostatně adekvátně svému věku • motivujeme děti ke vzájemné spolupráci a při řešení problému • nebát se požádat o pomoc v případě neúspěchu, vědět na koho se s žádostí obrátit
---	--

Klíčové kompetence	Výchovně vzdělávací strategie školy
<p>Komunikativní kompetence</p> <p>Dítě</p> <ul style="list-style-type: none"> • ovládá řeč, správnou výslovnost, vhodně formuluje věty • pojmenovává to, čím je obklopeno, používá nově získanou slovní zásobu • vyjadřuje srozumitelně své myšlenky, rozumí a reaguje na slyšené, vede dialog • domlouvá se slovy i gesty, chápe nadsázku, vtip • dokáže využít některé komunikační prostředky se kterými se setkává • chápe význam knih a encyklopedií jako zdroj informací • v běžných situacích bez zábran komunikuje • vnímá existenci cizích jazyků, ví, že je možno se je učit • ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní 	<ul style="list-style-type: none"> • nabízíme dětem prostor pro vyjadřování svých myšlenek • zajišťujeme širokou nabídku činností, pomůcek pro rozšiřování slovní zásoby, podporujeme je v užívání nových slov • vedeme společné diskuse, rozhovory, vypravujeme podle obrázků i vlastních zkušeností • vedeme děti ke schopnosti poslouchat čtené příběhy a vypravovat co slyšelo • pracujeme s knihou, hledáme v knihách inspiraci, informace • navštěvujeme divadelní představení, komentujeme zážitky, dramatizujeme různé situace • učíme děti vyjadřovat se nejen slovem, ale i výtvarnými, technikami, gesty, mimikou, hudbou • umožňujeme dětem navazovat komunikaci i mimo svou třídu- pověřujeme je vyřizováním drobných

	<p>vzkazů, připravujeme aktivity společné pro děti z různých oddělení, z druhé budovy apod.</p> <ul style="list-style-type: none"> • využíváme situace k seznamování s jinými jazyky, porovnávání, – návštěvy, spolužáci jiných národností • zařazujeme slovní, hry, artikulační řečové, vokální a rytmické činnosti, hádanky, aj.
--	--

Klíčové kompetence	Výchovně vzdělávací strategie školy
<p>Sociální a personální kompetence</p> <p>Dítě</p> <ul style="list-style-type: none"> • umí samo rozhodovat o svých činnostech, vyjádřit svůj názor • chápe zodpovědnost za své jednání a dokáže nést jeho důsledky • projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomáhá slabším, rozpozná nevhodné chování • domlouvá se a spolupracuje při společných činnostech, vyjednává a přijímá kompromisy • uplatňuje v běžných situacích základní pravidla společenského chování • dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla • umí odmítnout nevhodné chování, nepříjemnou komunikaci • je opatrné v komunikaci neznámými lidmi • chápe, že lidé jsou různí a je 	<ul style="list-style-type: none"> • budujeme pozitivní školní a třídní klima, vlastním prosociálním chováním dáváme dětem pozitivní vzory • pozitivně hodnotíme pozitivní jednání, nevhodné chování krátce odmítneme • učíme se brát ohledy na ostatní, pomáháme mladším dětem • podporujeme kamarádské vazby • zařazujeme kooperativní hry, skupinové činnosti (výtvarné, hudební, dramatické aj.) • vedeme děti k ochotě rozdělit se, půjčovat si hračky a pomůcky, udělat druhému radost • společně hledáme způsoby jak chránit soukromí a bezpečí své i druhých • využíváme připravené i nahodilé situace, ve kterých si děti mohou uvědomit hrozící nebezpečí • vedeme děti k pochopení, využívání a

<p>tolerantní k odlišnostem</p> <ul style="list-style-type: none"> • brání se projevům násilí, ponižování, apod. ví, že se takové chování nevyplácí a konflikty je lépe řešit dohodou 	<p>respektování práva odmítnout a nezúčastnit se</p> <ul style="list-style-type: none"> • respektování jiného názoru, jedinečnosti každého jedince
--	---

Klíčové kompetence	Výchovně vzdělávací strategie školy
<p>Občanské kompetence (sociálně kulturní, enviromentální, pracovní)</p> <p>Dítě</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže si plánovat svou hru, organizovat, vyhodnocovat • je schopné dokončit svůj záměr, popřípadě v průběhu měnit strategii podle okolností • chápe rozdíl mezi hrou a povinností, úkolem • k úkolům přistupuje zodpovědně, váží si práce druhých • uvědomuje si vlastní silné a slabé stránky, dovede jich využít • zajímá se o dění kolem sebe, uvědomuje si, že aktivním přístupem lze získat a naopak lhostejnost a pasivita nevede k uspokojení • má základní představu o morálních hodnotách a snaží se podle nich chovat • podílí se na tvorbě „třídních pravidel“, chápe je a má potřebu se jimi řídit 	<ul style="list-style-type: none"> • podporujeme sebevědomí dětí, objevování svých silných stránek a využívání jich, uvědomujeme si, že jedinec, který zná svou hodnotu a je sebevědomý, nemá tendence k projevům sociálně patologických jevů • respektujeme individuální tempo dětí, necháváme potřebný prostor k dokončení činnosti • společně vytváříme třídní pravidla, vysvětlujeme si jejich význam a prospěch pro všechny • oznamujeme děti s okolím školy, pozorujeme jeho proměny i vliv člověka na tyto změny • učíme děti zacházet šetrně a hospodárně s hračkami, pomůckami a vybavením školy i ostatních dětí • názorným příkladem vedeme děti k významu práce druhých

<ul style="list-style-type: none"> • učí se hájit a respektovat svá práva i práva druhých, chápe, že každý člověk má svou hodnotu • uvědomuje si prostředí, ve kterém žije, ví, že svým chováním je může ovlivnit • chápe význam zdraví a chová se s ohledem na bezpečí své i druhých 	
--	--

Úroveň dosažitelných cílových kompetencí ukazuje, kam pedagog směřuje své působení a oč usilovat při sestavování vzdělávacího obsahu ve svém Třídním vzdělávacím programu. Tohoto ideálu není většina dětí schopna dosáhnout, ale pedagog v mateřské škole správným působením přispívá k výbavě, na kterou bude dítě moci navázat při zahájení povinného základního vzdělávání.

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Učitelky si v každé třídě zpracovávají vlastní třídní vzdělávací programy. Pro plánování si ve ŠVP stanovily integrované celky, ze kterých vycházejí při plánování podtémat ve svém třídním vzdělávacím programu. Každé podtéma potom podle situace rozvedou do konkrétních aktivit a stanoví si dílčí cíle směřující k získávání cílových kompetencí stanovených Školním vzdělávacím programem v návaznosti na RVP pro předškolní vzdělávání. Zaměření integrovaných bloků vychází ze skutečností, které jsou blízké životu dětí. Pomáhat dítěti chápat okolní svět, jeho proměny a orientovat se v něm. Dítě získává znalosti (kompetence) postupně a průběžně, proto i integrované bloky a témata na sebe navazují, doplňují se a prohlubují, prolínají se a přechází plynule jeden do druhého.

Podtémata pedagogové připravují průběžně. Při jejich stanovování spolupracují vzájemně, s dětmi ve třídě, případně rodiči dětí. Vzdělávací nabídku (činnosti) plánují s ohledem na cílové kompetence a dílčí cíle (záměry) a zájmy dětí, tak, aby byly průřezové, tj. zasahovaly do všech vzdělávacích oblastí (oblasti biologické, psychologické, sociální, společensko-kulturní i environmentální). Přizpůsobují je zkušenostem a individuálním

potřebám jednotlivých skupin dětí ve třídách. Po předchozí evaluaci volí další vhodné metody a formy práce.

Jednotlivé oblasti jsou navzájem propojeny, ovlivňují se a vytvářejí funkční celek. Jejich obsah se vzájemně prostupuje a podmiňuje.

6.1 VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávacích oblastí je celkem pět. Čím více jsou všechny oblasti v každodenních činnostech propojeny, tím je vzdělávání přirozenější a účinnější.

6.1.1 Dítě a jeho tělo (oblast biologická)

Záměr: Stimulovat a podporovat tělesný růst a vývoj dítěte, zlepšovat jeho fyzickou zdatnost a psychickou pohodu. Učit děti dovednosti sebeobsluhy a vést je ke zdravým životním návykům a postojům.

Specifické vzdělávací cíle:

- uvědomění si vlastního těla, užívání všech smyslů, rozvoj pohybových dovedností v oblast jemné i hrubé motoriky
- rozvoj praktických dovedností, fyzické zdatnosti a odolnosti
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí a vytváření zdravých životních návyků a postojů

6.1.2 Dítě a jeho psychika (oblast psychologická)

Záměr: Podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost, rozvíjet řečové a jazykové schopnosti, poznávací procesy a funkce, jeho city a vůli, kreativitu a vyjadřování

Specifické vzdělávací cíle:

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností (vnímání, porozumění i reprodukci)
- rozvoj komunikativních dovedností a kultivovaného projevu
- osvojení některých dovedností, které předcházejí čtení a psaní

- rozvoj smyslového vnímání, přechod od myšlení konkrétně názorného k myšlení slovně logickému, rozvoj představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a zájmu o učení, práci s informacemi
- rozvoj pozitivních citů dítěte ve vztahu ke své osobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebedůvěry a relativní citové samostatnosti)
- učit se vytvářet a rozvíjet citové vztahy k okolí
- rozvoj schopností a dovedností vyjádřit své pocity, dojmy a prožitky
- kultivovat mravní a estetické vnímání, cítění a prožívání
- získávat schopnost řídit a ovlivňovat vlastní chování vůlí

6.1.3 Dítě a ten druhý (oblast interpersonální)

Záměr: Podpora utváření vztahů dítěte k jinému dítěti nebo dospělému, posilování a obohacování jejich vzájemné komunikace

Specifické vzdělávací cíle:

- rozvoj schopností a dovedností důležitých pro navazování mezilidských vztahů
- posilování prosociálního chování ve vztahu k druhému (v rodině, v mateřské škole, ve skupině dětí...)
- vytváření postojů k druhému (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti...)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi a dospělými

6.1.4 Dítě a společnost (oblast společensko – kulturní)

Záměr: Uvádět dítě do společenství ostatních lidí, do života společnosti i do světa kultury a umění. Pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky a postoje, přijmout všeobecně uznávané společenské, morální a estetické hodnoty a podílet se na utváření společenské pohody.

Specifické vzdělávací cíle:

- rozvoj základních kulturně společenských návyků a postojů
- vytváření povědomí mezilidských a morálních hodnotách
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, přizpůsobit se, spolupracovat, spolupodílet se, přináležet ke skupině. Vnímat a přijímat hodnoty v naší společnosti uznávané.
- rozvoj kulturně estetických dovedností (slovesných, výtvarných, hudebních, dramatických)
- vytváření základů estetického vztahu ke světu, k životu, ke kultuře a umění

6.1.5 Dítě a svět (oblast environmentální)

Záměr: Položit základy elementárního povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na okolní dění, o vlivu člověka na životní prostředí od nejbližšího okolí až po globální problematiku. A vytvoření základů pro kladný a odpovědný postoj k životnímu prostředí.

Specifické vzdělávací cíle:

- vytváření vztahu k místu a prostředí, ve kterém žijeme
- osvojování elementárních poznatků o světě a životě
- pochopení, že lidé svou činností mohou životní prostředí chránit a zlepšovat, ale také ničit a poškozovat
- rozvíjet schopnosti přizpůsobovat se přirozenému vývoji a změnám
- učit se vážit si života ve všech jeho formách
- vytvářet povědomí o vlastní sounáležitosti se světem
- osvojovat si dovednosti potřebné k á jednoduchých činností v péči o své okolí
- osvojovat si poznatky a dovednosti důležité k ochraně před nebezpečnými vlivy prostředí
- rozvíjet pocit sounáležitosti s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

6.2 PLÁN INTEGROVANÝCH CELKŮ

Vzdělávání probíhá v rámci ucelených integrovaných tématických celků. V případě potřeby je možné názvy celky pozměnit, případně doplnit. Tyto celky jsou ve třídách pedagogy rozpracovávány do podtémat nebo projektů podle toho, co děti v danou dobu prožívají nebo s čím se setkávají ve svém okolí.

V jednotlivých podtématech jsou stanoveny konkrétní úkoly z jednotlivých vzdělávacích oblastí předškolního vzdělávání. Schémata podtémat by měla sloužit jako orientační plán pro pedagogy nebo kontrolní orgány a jsou součástí Třídních vzdělávacích programů.

TÉMATICKÉ INTEGROVANÉ CELKY	ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA
<p>1. Víťame se po prázdninách Podtémata: (návrh možných) A. Poznáváme se s kamarády B. Co spolu rádi děláme ve třídě C. Co kam patří D. Vím, kde bydlím</p>	<p>Období adaptace dětí, seznamování se specifiky života v kolektivu, s prostorami třídy školy, spoluvytváření pravidel soužití dětí ve třídě, uvědomování si rozdílů mezi rodinou a mat. školou, posilování vztahů mezi dětmi, vytváření pozitivního vztahu k místu svého bydliště, společnosti, sounáležitosti</p>
<p>Dílčí vzdělávací cíle- co pedagog u dítěte sleduje a podporuje:</p> <p><u>Oblast biologická – dítě a jeho tělo:</u> - osvojovat si přiměřené pracovní dovednosti – správně používat hračky, pomůcky, osobní věci - rozvíjení schopností v oblasti hrubé motoriky, vědomě ovládat pohybový aparát a tělesné funkce - vytváření správných hygienických návyků</p> <p><u>Vzdělávací nabídka:</u> Hravou formou seznamujeme s vybavením třídy, zahrady, ukládáním věcí, manipulační činnosti s předměty denní potřeby, dechová a protahovací cvičení, relaxační hry, hudební a hudebně pohybové činnosti</p> <p><u>Očekávané výstupy:</u> (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže) - zvládat jednoduchou sebeobsluhu, základní hygienické návyky, orientovat se v prostředí školy, blízkého okolí domova</p> <p><u>Oblast psychologická – dítě a psychika:</u> - Jazyk a řeč – podpora řečových schopností, rozvoj jazykových dovedností (výslovnost, vyjadřovací schopnosti) - Poznávací schopnosti a funkce, představitivost a fantazie, myšlenkové operace - posilování přirozených poznávacích citů – zvědavosti, zájmu, radosti z objevování - Sebepojetí, city, vůle – poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti) - získání relativní citové samostatnosti)</p> <p><u>Vzdělávací nabídka:</u> Společné rozhovory, vyprávění zážitků, popis dějových obrázků Smyslové hry typu „co se změnilo“, „kam jsem si schovala“, záměrné pozorování předmětů, okolí Popis svých pocitů, zájmů – co rád dělám, moje oblíbená hračka, jaké je to u mě doma apod.</p> <p><u>Očekávané výstupy:</u> (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže) -vést rozhovor, neskákat druhým do řeči -zvládnout odloučení rodičů, být aktivní bez jejich podpory</p> <p><u>Oblast interpersonální - dítě a ten druhý:</u></p>	

- seznamovat s pravidly chování ve vztahu k druhému
- posilování prosociálního chování ve vztahu k druhým lidem

Vzdělávací nabídka:

Společné setkávání, povídání, sdílení; aktivity podporující sblížení dětí – pohybové a hudebně pohyb. hry; společné vytváření pravidel chování ve třídě

Očekávané výstupy: (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- navazovat kontakt s dospělým, komunikovat vhodným způsobem, přirozeně a bez zábran
- komunikovat s druhým dítětem a navazovat přátelství

Oblast sociálně kulturní – dítě a společnost:

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům nonverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách

Vzdělávací nabídka:

Činnosti umožňující dětem posoudit, co je dobré a správné a co není, umět odlišit dobro a zlo – poslech pohádek, dramatizace, námětové hry zaměřené na rozlišování společenských rolí (rodič, dítě, profese apod.)

Očekávané výstupy: (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- uplatňovat základní společenská pravidla ve styku s dospělými i dětmi
- chápat, že každý má ve společenství svou vlastní roli, podle které je třeba se chovat

Oblast environmentální – dítě a svět:

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

Vzdělávací nabídka:

Navštívit různé prostory MŠ, i takové, kam se dítě běžně nedostane – kuchyně, prádelna, ředitelna apod., cíleně pozorovat okolí MŠ, všimnout si změn – vycházky, hry na zahradě

Očekávané výstupy: (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, kam se obrátit pro pomoc

2. Hrajeme si s barvami aneb co se děje za okny

Podtémata: (návrh možných)

- A. Vezmi žlutou tužku
- B. Na procházce v lese
- C. Co děláme celý den
- D. Světlo a tma
- E. Není drak, jako drak
- F. Barvy semaforu

Všimání si proměn v přírodě, seznamování se s podzimními druhy ovoce a zeleniny, význam společenství lesa pro život na planetě, listnaté a jehličnaté stromy, základy ekolog. chování, přibližování si časových vztahů, souvislosti se střídáním ročních období, rozmanitosti počasí, rozvíjení fantazie a tvořivosti při využití přírodnin, bezpečné chování v dopravním provozu, poznávat základní geom. tvary

Dílčí vzdělávací cíle- co pedagog u dítěte sleduje a podporuje:

Oblast biologická – dítě a jeho tělo:

- rozvoj a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky
- rozvoj a užívání všech smyslů
- osvojování si poznatků důležitých k podpoře bezpečí, osobní pohody a pohody prostředí

Vzdělávací nabídka:

Lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, poskoky, lezení) – s náčiním i bez
Grafické a konstruktivní činnosti (nabízet i netradiční materiály)
Smyslové a psychomotorické hry s předměty denní potřeby, přírodninami
Činnosti podporující samostatnost v sebeobsluze (osobní hygiena, stolování, oblékání, úklid)
Hudebně pohybové činnosti podporující pohodovou atmosféru

Očekávané výstupy: (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, vědomě napodobit jednoduchý pohyb
- bezpečně zacházet s předměty, které denně používá

Oblast psychologická – dítě a psychika:

- **Jazyk a řeč** – rozvoj receptivních jazykových dovedností (vnímání, naslouchání)
- **Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace** – rozvoj smyslového vnímání, jeho kultivace a zpřesňování, rozvoj fantazie, paměti a pozornosti
- **Sebepojetí, city, vůle** – rozvoj schopnosti sebeovládání

Vzdělávací nabídka:

Artikulační, sluchové hry – hry se slovy, slovní hádanky, vypravování zážitků, vyslechnuté pohádky, příběhu (učit se porozumět textu)
Záměrné pozorování, pojmenovávání vlastností předmětů, smyslové rozlišování, hledání charakteristických znaků, vzájemných souvislostí mezi nimi
Činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem
Podporovat vytrvalost, schopnost dokončit činnost, ovládat své jednání

Očekávané výstupy: (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- pojmenovat věci kolem sebe, orientovat se v časových pojmech daných denním řádem
- rozhodnout o svých činnostech

Oblast interpersonální - dítě a ten druhý: osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem, vytváření prosociálních postojů (tolerance, respekt, přizpůsobivost)

Vzdělávací nabídka:

Společné aktivity a společenské hry, dramatické hry, hudebně pohybové hry, kooperativní činnosti ve dvojicích
Hry při kterých se děti učí rozdělit se, půjčit si hračku, střídat se

Očekávané výstupy: (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná

Oblast sociálně kulturní – dítě a společnost:

- Rozvoj schopnosti žít ve společnosti ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané

Vzdělávací nabídka:

Společné aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
Aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce)

Očekávané výstupy: (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

-začlenit se do třídy, zařadit mezi vrstevníky, vyjednávat s dětmi a domluvit se na společném řešení

Oblast environmentální – dítě a svět:

- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

Vzdělávací nabídka:

Pozorování změn v okolní přírodě, změn počasí a kvality ovzduší v souvislosti se změnou ročního období

Hry s přírodninami (spontánní, výtvarné, konstruktivní)
Pomoc s úklidem listí, sběru jablek na školní zahradě
Vycházky do okolí

Očekávané výstupy: (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

-porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé, že vše kolem se mění a vyvíjí
-mít povědomí o významu životního prostředí pro člověka

3. Za kamna vlezem

Podtémata: (návrh možných)

- A. Podzim v sadu usíná, čerti lezou z komína
- B. Vánoční těšení
- C. Ve světě pohádek
- D. „Martínek jde do školy“
- E. Hurá! Padá sníh
- F. Co si v zimě oblékneme
- G. Klauniáda

Společné radostné prožívání vánočních příprav, seznam. tradicemi, poznávat význam knih jako zdroje zábavy a informací, šetrné zacházení s knihou, komunikativní, jazykové a řečové činnosti, význam umění (ilustrátoři)
Charakteristické znaky zimy, sporty a opatrnost, Vlastnosti sněhu a ledu, porovnávání s jinými materiály, pokusy, ekolog. likvidace odpadů

Dílčí vzdělávací cíle- co pedagog u dítěte sleduje a podporuje:

Oblast biologická – dítě a jeho tělo:

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- zdokonalování v oblasti jemné motorikyn, koordinace ruky a oka
- rozvoj fyzické a psychické zdatnosti

Vzdělávací nabídka:

Pohybové činnosti a hry, hod na cíl, do dálky, spontánní pohybové aktivity, sezónní pohyb. aktivity (sjezd na kluzácích, klouzání, stavby ze sněhu, hod koulí)

Dechová cvičení (foukaný hokej, dýchání na „zmrzlé“ ruce apod.)

Grafomotorická cvičení s doprovodem rytmických říkanek, výtvarné činnosti podporující koordinaci ruka-oko (stříhání předkresleného tvaru, vytrhávání, skládání papíru, modelování, konstruování z drobného materiálu (vánoční dárky, přání), obrázkové skládačky

Zdokonalování sebeobslužných činností, hygienických návyků, stolování

Očekávané výstupy: (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- zvládat pohyb v různém prostředí, ovládat koordinaci ruky a oka, jemnou motoriku

Oblast psychologická – dítě a psychika:

- **Jazyk a řeč** – osvojování si některých poznatků a dovedností, které předchází čtení a psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka

- vytváření základů pro práci s informacemi

- **Poznávací schopnosti a funkce, představitost a fantazie, myšlenkové operace** – vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvíjení zájmu o učení

- vytváření elementárních poznatků o znakových systémech

- **Sebepojetí, city, vůle** – rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat

- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání

Vzdělávací nabídka:

Práce s knihou, encyklopediemi (soustředěný poslech, vypravování vyslechnutého příběhu, ot. k textu, výstava oblíbených knih z domova)

Přednes básní, logopedické říkanky, dramatizace pohádky (s maňásky, kostýmy), společně vyrobenými loutkami, divadelní představení v MŠ

Grafické napodobování čísel, tvarů, procvičování matematických pojmů (třídění, řazení, zobecňování pojmů)

Očekávané výstupy: (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- naučit se zpaměti krátké texty, sledovat očima zleva doprava, sledovat a vyprávět pohádku, poznat napsané své jméno, některá písmena, projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat

- Chápat číselné a matematické pojmy (porovnávat, uspořádat, třídít, orientovat se v číselné řadě, poznat více, méně, stejně, první, poslední apod.)

- zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, hudbou)

Oblast interpersonální - dítě a ten druhý:

- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních

- rozvoj kooperativních dovedností

Vzdělávací nabídka:

Společné diskuze na různé téma, kooperativní hry (např. „Na slepeckého vůdce“, „Na psí spřežení“), námětové hry (Na nemocnici, Na rodinu), pohybové hry s pravidly, hudebně pohybové hry a tanečky, společenské hry, hra „Komunikace“

Výroba dárečků a vánočních přání pro své blízké, pro kamarády

Očekávané výstupy: (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, nabídnout pomoc, být ohleduplné

- spolupracovat s ostatními

- dodržovat pravidla

Oblast sociálně kulturní – dítě a společnost:

- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevit se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- rozvoj společenského a estetického vkusu

Vzdělávací nabídka:

Hledat příklady pozitivních vzorů chování (vlastní příklad všech zaměstnanců školy)
Připomínat si pravidla společného soužití ve třídě, společná příprava vánoční oslavy, seznamování s lidovými vánočními obyčeji
Seznamování s různými, i netradičními výtvarnými technikami

Očekávané výstupy: (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a podle této představy se chovat v odpovídajících situacích (doma, v MŠ, na veřejnosti)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí, vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných technik

Oblast environmentální – dítě a svět:

- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Vzdělávací nabídka:

Pozorování přírody v okolí MŠ, zimní vycházka Na Skalku, na Petřín
Pokusy se sněhem a ledem, pozorování vloček sněhu, tání apod.
Hry a aktivity na téma bezpečnosti své i ostatních (dopravní situace, sport)

Očekávané výstupy: (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené, které se doma i v MŠ opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně

4. Čáp veze sluníčko

Podtémata: (návrh možných)

- A. Aprílové počasí
- B. Slůně stůně
- C. Poznáváme své tělo
- D. Zvířecí kamarádi
- E. Co se děje na louce

Uvědomování si významu zdraví a sportu pro člověka, jak ho chránit, co je to zdravý životní styl, poznávání jarních a léčivých rostlin, svého těla, jeho funkcí a odlišností druhých, pojmenovávání domácích a hospodářských zvířat, jejich užitek pro člověka, rozvíjení kladných citových postojů k živé i neživé přírodě

Dílčí vzdělávací cíle- co pedagog u dítěte sleduje a podporuje:

Oblast biologická – dítě a jeho tělo:

- rozvoj pohybových schopností – koordinace a rozsah pohybu, dýchání
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- rozvoj a užívání všech smyslů

Vzdělávací nabídka:

Zdravotně zaměřené cvičení – protahovací, uvolňovací, ke správnému držení těla
Činnosti zaměřené k poznávání částí těla, jeho funkcí, k prevenci nemoci, nezdravých návyků a

závislostí

Smyslové a psychomotorické hry (rozvoj zrakového, sluchového rozlišování, paměti)

Očekávané výstupy: (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- zachovávat správné držení těla
- pojmenovat části těla, některé orgány, zná jejich funkce, má povědomí o narození a růstu
- rozlišuje, co mu prospívá a co škodí
- zná základní pojmy užívané ve spojení se sportem, pohybem a zdravím
- mít povědomí významu péče o čistotu a zdraví, o významu zdravé výživy

Oblast psychologická – dítě a psychika:

-Jazyk a řeč – rozvoj produktivních řečových a jazykových dovedností (vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)

-Poznávací schopnosti a funkce, představitivost a fantazie, myšlenkové operace – zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného k slovně logickému (pojmovému) myšlení

- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- **Sebepojetí, city, vůle** – rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit

Vzdělávací nabídka:

Hry se slovy, slovní hádanky, vyprávění zážitků, rozlišování první a poslední hlásky

Smyslové poznávání – hmatem, čichem, sluchem

Hledat charakteristické rysy předmětů, vzájemné souvislosti mezi nimi, logická posloupnost dějů

Orientace v číselné řadě, řešení problémových otázek - hledání různých variant

Cvičit projevování citů (kladné emoce), sebekontrolu, sebeovládání (záporné emoce-zlost, hněv, úzkost aj.)

Očekávané výstupy: (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- vyjadřovat samostatně své myšlenky ve vhodně zformulovaných větách, popsat situaci, formulovat otázky
- učit se nová slova a aktivně je používat
- rozlišovat některé obrazné symboly (orientační a doprav. značky, piktogramy apod.)
- přijímat pozitivní hodnocení i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit své osobní pokroky
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného

Oblast interpersonální - dítě a ten druhý:

- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi a dospělými

Vzdělávací nabídka:

Navozovat situace a hry vedoucí k ohleduplnému chování k druhému, ke slabším, k postiženým

Situační scénky – jak se bránit projevům násilí, jak požádat o pomoc pro sebe i druhého – kdy a koho, chovat se obezřetně při setkání s cizími lidmi

Očekávané výstupy: (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- chápat, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, něco jiného umí či neumí), že osobní odlišnosti jsou přirozené
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.

Oblast sociálně kulturní – dítě a společnost:

- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat

Vzdělávací nabídka:

Navštěvování zajímavých kulturních míst (divadlo, Planetárium, výchovný koncert, knihovna aj.)
Výtvarné, hudební, dramatické činnosti, při kterých děti vyjádří své prožitky

Očekávané výstupy: (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- zvládat jednoduché hudební dovednosti (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hud. nástroji, sledovat rytmus)

Oblast environmentální – dítě a svět:

- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při vytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Vzdělávací nabídka:

Praktické činnosti k seznamování s různými druhy materiálů (přírodních, umělých) – pokusy, zkoumání, využití ke hře; systém třídění odpadu
Pěstitelské činnosti – pokusy se semeny, péče o rostliny ve třídě, na zahradě
Všimnout si svého okolí, udržovat jeho čistotu, pozorovat a chránit vše živé

Očekávané výstupy: (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- pomáhat pečovat o okolní prostředí (dbát o čistotu a pořádek, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, chránit přírodu a živé tvory)
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a upozornit na ně

5. Hurá na prázdniny

Podtémata: (návrh možných)

- A. Děti celého světa
- B. Moje maminka a moje rodina
- C. Vyrazíme do Zoo
- D. Voda, vodička
- E. I loučení může být veselé

Vnímat sounáležitost, pospolitost společenství, rodiny, chápat rodinné vztahy a úlohu jednotlivých členů získání schopnosti záměrně své chování řídit a ovlivňovat vlastní situaci rodiny; vytvářet povědomí o rozmanitostech jiných kultur, národností, chránit své bezpečí a zdraví

Vytvářet pozitivní vztah k životnímu prostředí, potřebě jeho ochrany, k úctě k životu ve všech jeho formách

Rozvíjet a posilovat citové vazby, podporovat sebedůvěru, sebeovládání, schopnost záměrně řídit své chování a ovlivňovat svou situaci

Dílčí vzdělávací cíle- co pedagog u dítěte sleduje a podporuje:

Oblast biologická – dítě a jeho tělo:

- osvojování dovedností důležitých k podpoře zdraví a bezpečí

- vytváření zdravých životních postojů jako základů zdravého životního stylu

Vzdělávací nabídka:

Lokomoční pohybové činnosti s náčiním, cvičení se změnami poloh
Relaxační a odpočinkové hry vedoucí k pohodové atmosféře
Sezónní činnosti, delší pěší výlety

Očekávané výstupy: (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- vnímat pomocí všech smyslů (sluchem - zvuky, tóny, zrakem tvary a další specifické znaky, hmatem, čichem, chutí)
- mít povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kdy, koho, jakým způsobem – např. tel 111)

Oblast psychologická – dítě a psychika:

- **Jazyk a řeč** – rozvoj komunikativních dovedností a mluvního projevu
- **Poznávací schopnosti a funkce, představitivost a fantazie, myšlenkové operace** – osvojování si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci
- **Sebepojetí, city, vůle** – získání schopnosti záměrně své chování řídit a ovlivňovat vlastní situaci

Vzdělávací nabídka:

Samostatné vyprávění na určité téma – podle obrázků, zkušeností dětí
„čtení“ knížek, dětských časopisů, hry s písmeny, znaky
Společné a skupinové hry a činnosti podporující sblížení, kamarádské vztahy, přátelství (hudebně- pohybové, dramatické, námětové apod.)

Očekávané výstupy: (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- správně vyslovovat, poznat první a poslední hlásku ve slovech
- chápat vtip, humor, utvořit rým, poznat a vymyslet jednoduchá synonymy, antonyma a homonyma
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat a zopakovat děj)
- dorozumět se gesty
- řešit problémové úkoly, vymýšlet různá řešení
- postupovat podle pokynů a instrukcí
- uvědomovat si své možnosti a limity, vyvinout úsilí a dokončit činnost
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky, snažit se ovládat své afektivní chování

Oblast interpersonální - dítě a ten druhý:

- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance apod.)
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (poznávání sociálního prostředí v němž dítě žije – rodina, mat. škola – jejich funkce, vztahy)

Vzdělávací nabídka:

Společné povídání, poslech příběhů s dětskými hrdiny – komentování slyšeného vedoucího děti k uvědomění si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, úcta ke stáří)
Nám. hry „Na rodinu“, „Na maminku“, did. hry Co dělá moje máma, táta, U nás doma, Moji sourozenci“ aj.

Očekávané výstupy: (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhým, respektovat také právo a potřeby druhého (rozdělit se o hračky, pamlsky, úkoly apod.)
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými lidmi, dětmi, v případě potřeby požádat o pomoc

pro sebe nebo jiné dítě

Oblast sociálně kulturní – dítě a společnost:

- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností

Vzdělávací nabídka:

„Co kdo dělá?“ tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních činností (Na pekaře, Na zahradníka, Na policistu apod.)
Projekt „Letem světem“ – seznamovat děti s jinými kulturami prostřednictvím charakteristických znaků, činností

Očekávané výstupy: (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- pochopit, že každý má ve společnosti jinou roli, chovat se zdvořile a s úctou k dospělým i dětem, bez předsudků, vážit si jejich práce
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování a tím ohrožují bezpečí a pohodu druhých (vyhýbat se komunikaci s takovými lidmi) (nežádoucí chování např. lež, agresivita, nespravedlnost, ubližování apod.)

Oblast environmentální – dítě a svět:

- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním a technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- poznávání jiných kultur

Vzdělávací nabídka:

Pozorování okolní přírody, dostupných ekosystémů – louka, les, vycházka do Stanice mladých přírodovědců (Drtinova)
- poznávání jiných kultur – v rámci projektu „Letem světem“

Očekávané výstupy: (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- vnímat, že svět má svůj řád a je velmi pestrý – svět přírody i svět lidí (existence různých národů a kultur, různých zemí, o planety Země, vesmíru apod.)

6.3 Programy podporující vzdělávání dětí nadaných a vzdělávání dětí se specifickými vzdělávacími potřebami

V průběhu školního roku dětem po dohodě s rodiči nabízíme dle jejich zájmů nebo vzdělávacích potřeb skupinové činnosti zaměřené na specifické potřeby (pracovně jsou nazývány „kroužky“

- Jógu pro děti (od 4 let)
- Veselé zpívání
- Říkanky (podpora řečových a jazykových schopností)
- Saunování
- Seznamování s angličtinou (od 4 let)

Podle podmínek a potřeb vzdělávacích aktivit tříd mohou být uskutečňovány další aktivity: exkurze, účast na sportovních dnech partnerů, plavecký výcvik, škola v přírodě, návštěvy kulturních akcí, divadel, výlety apod. dle aktuální nabídky

7. Prevence sociálně patologických jevů

	komentář
Školní vzdělávací program	
Etika a mravní výchova	Prolíná se všemi činnostmi, dodržování etického kodexu zaměstnanci školy – vzor chování pro děti, příznivé klima školy
Výchova ke zdravému životnímu stylu	Program pohybových aktivit, skladba jídelníčku v MŠ
Formy a metody působení na děti, které se zaměřují na osobnostní rozvoj a sociální chování	Pohádky, koncerty, divadelní představení, výstavy, soutěže, skupinové práce, spolupráce s dětmi se speciálními potřebami.
Prevence	
Získání povědomí o významu zdravého životního stylu, aktivního pohybu a sportu pro člověka	Snazší volba jak trávit volný čas po přestoupení na ZŠ
Uplatňování metod umožňující včasné zachycení ohrožených dětí	Sledování projevů dětí umožňující včasné zachycení ohrožených dětí, spolupráce s rodiči, dle potřeby s psychologem ze SPC a PPP

8. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

ŠVP PV vychází z respektování individuálních potřeb a možností dítěte.

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření (§ 16 školského zákona). Poskytování podpůrných opatření je bezplatné.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje mateřská škola i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ.

8.1 Pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami se mateřská škola v rámci svých možností snaží vytvořit optimální podmínky k rozvoji osobnosti každého dítěte tak, aby maximálně vyhovovaly jejich potřebám i možnostem. Účelem podpory vzdělávání těchto dětí je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti.

Podpůrná opatření učitel zahrnuje do svých vzdělávacích strategií.

Podpůrná opatření prvního stupně stanovuje mateřská škola. Od druhého stupně podpory jsou podpůrná opatření stanovována ŠPZ po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb.

Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování plánu pedagogické podpory (PLPP) a pro děti s přiznanými podpůrnými

opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu individuálního vzdělávacího plánu (IVP). PLPP zpracovává škola samostatně, IVP zpracovává škola na základě doporučení ŠPZ. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracuje učitel s dalšími odborníky, využívá služby školských poradenských zařízení.

8.2 Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními v mateřské škole

- Na tvorbě PLPP a IVP spolupracují učitelky ve třídě, ve které se dítě se specifickými vzdělávacími potřebami vzdělává, na základě své pedagogické diagnostiky nebo na základě doporučení školským poradenským zařízením. Vychází při tom z vyhlášky 27/2016 sb. v platném znění.
- PLPP je zpracováván na 3 měsíce, následuje evaluace účinnosti přijatých opatření. Podle potřeby lze plán upravovat a doplňovat.
- IVP je zpracováván na jeden školní rok a vychází z doporučených opatření školského poradenského zařízení.

8.3 Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Podmínky pro vzdělávání dětí přizpůsobujeme individuálním potřebám dětí. Učitel zajišťuje tyto podmínky v oblasti věcného prostředí, životosprávy dětí, psychosociálního klimatu, organizace vzdělávání, personálního a pedagogického zajištění, spolupracuje s rodinou apod. s ohledem na vývojová a osobnostní specifika těchto dětí. Dle možností školy se dále vzdělává v oblasti speciální pedagogiky.

Učitel

- uplatňuje princip diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání;
- realizuje všechna stanovená podpůrná opatření při vzdělávání dětí;
- plánuje činnosti vedoucí k osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení;
- spolupracuje se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupracuje s odborníky mimo oblast školství;

Ředitel zajistí

- snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy;
- přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření.

9. Vzdělávání dětí nadaných

Při vzdělávání dětí v naší mateřské škole vytváříme v rámci integrovaných bloků podmínky, které stimulují vzdělávací potenciál všech dětí v různých oblastech. S ohledem na individuální možnosti dětí jsou jim v rámci pestré nabídky aktivit předkládány činnosti, které umožňují tento potenciál projevit a v co největší míře využít. Nečekáme na potvrzení a identifikaci nadání, či mimořádného nadání, podporujeme všechny projevy a známky nadání. Dětem, které projevují známky nadání, věnujeme zvýšenou pozornost zaměřenou na to, aby se projevy nadání dětí v rozmanitých oblastech činnosti smysluplně uplatnily a s ohledem na individuální možnosti dětí dále rozvíjely. V případě, že se jedná o velmi výrazné

projevy nadání, zejména v situacích vyžadujících značnou spolupráci a koordinaci s rodiči dětí, zpracováváme PLPP.

Pokud se u dítěte projeví mimořádné nadání v jedné nebo více oblastech, doporučíme rodičům dítěte vyšetření ve školském poradenském zařízení. Do doby než vyšetření proběhne a škole je školským poradenským zařízením doručeno doporučení ke vzdělávání dítěte, postupujeme při vzdělávání takového dítěte zpravidla podle PLPP. Pokud školské poradenské zařízení identifikuje mimořádné nadání dítěte a doporučí vypracování individuálního vzdělávacího plánu, postupujeme při jeho zpracování, realizaci a vyhodnocování v úzké spolupráci s rodiči dítěte a školským poradenským zařízením.

10. AUTOEVALUAČNÍ SYSTÉM

10.1 SMYSL A CÍL EVALUACE

Smyslem a cílem autoevaluace je zkvalitňování činnosti naší mateřské školy tak, aby se plněním postupných cílů co nejvíce uspokojovaly potřeby dětí a rodičů. Aby získané kompetence byly trvalé, prakticky využitelné a napomáhaly dítěti k dobrému startu v celoživotním vzdělávání a v úspěšném začlenění se do života v současné společnosti.

Náročnost takového cíle vyžaduje systematické a průběžné vyhodnocování podmínek vzdělávání a zvoleného postupu, vyžaduje vysokou míru zodpovědnosti a schopnosti spolupracovat od každého pedagoga, neboť zajištění optimální individuální práce s jednotlivým dítětem vyžaduje mnoho času.

Plnění cílů ŠVP je podmíněné plněním dalších podmínek:

- pravidelný denní režim přizpůsobený potřebám s opakujícími se rituály (dostatek prostoru k volnému pohybu a spontánní hře, dostupnost pomůcek, hraček)
- milé a vstřícné přijetí dětí i rodičů zaměstnanci školy
- dostatečně podnětné, estetické a příjemné prostředí, respektování individuálních potřeb a schopností dětí i rodičů v rámci provozních a personálních možností
- informační a komunikační systém – průběžná denní komunikace, včasné informování o dění v MŠ, nabídce činností (např. aktuální texty písní a básní, témata činností, po dohodě s učitelkou možnost vstupu do třídy, účast na akcích třídy, školy)
- týmová práce zaměstnanců školy, participativní řízení (aktivní účast na řízení, osobní odpovědnost za to, co dělám a proč to dělám), loajalita ke škole
- spolupráce s partnery školy (se zřizovatelem, ZŠ, logopedem, psychologem, zubním preventistou aj.)

10.2 OBLASTI EVALUACE

- porovnání cílů ŠVP s jejich naplňováním
- hodnocení kvality podmínek vzdělávání
- způsob, jakými jsou zpracovávány a realizovány TVP a integrované celky
- hodnocení práce pedagogů, jejich sebereflexe
- výsledky vzdělávání

OBLASTI	CÍLE	KRITERIA	NÁSTROJE a METODY	ČASOVÝ HARMONOGRAM	ZODPOVĚDNÝ PRACOVNÍK
PODMÍNKY KE VZDĚLÁVÁNÍ (lidské, materiální a finanční zdroje)	Stabilita sboru	Pokusit se o přijetí kvalifikované učitelky na částečný úvazek	Přijímací řízení, inzerce, trhy práce	Na začátku školního roku	ředitelka, zástupkyně
PRŮBĚH VZDĚLÁVÁNÍ	Zaměřit se na předškoláky a na děti s odkladem školní docházky	Úzká spolupráce s rodinou, podmínky pro rozvoj samostatnosti, ohleduplnosti a zdravé míry asertivity	Skupinová a individuální práce, plnění zásad a cílů předškolního vzdělávání, program „Budeme školáčky“	V průběhu celého školního roku, zejména 2. pololetí	Učitelky předškolních tříd
	Zdárný přechod z rodinného do školního prostředí	Co nepřirozenější cestou adaptace nových dětí	Spolupráce s rodiči, postupné a nenásilné zvykání na prostředí třídy	Začátek školního roku	Učitelky z 1. tříd
	Třídní vzdělávací programy	Naplnění cílů TVP v souladu se ŠVP	Evaluace jednotlivých integr. bloků a výstupů, kontrola jednotlivých TVP, vzájemné hospitace a konzultace	Vždy po skončení bloku	Všechny učitelky ředitelka, zástupkyně
KULTURA ŠKOLY	Zlepšit informovanost rodičů o dění v MŠ o ŠVP	Větší zapojení rodičů do spolupráce se školou	Dotazníky, účast rodičů na akcích školy, vzájemná informovanost o potřebách i problémech dětí	1x za dva roky, při nástupu do MŠ Po celý rok	Všechny pracovnice MŠ
	Spolupráce se ZŠ	Zpětná vazba MŠ o našich dětech v 1. třídách ZŠ	Návštěva v 1. třídě ZŠ, společné akce našich dětí s dětmi ZŠ	Leden + celý školní rok	Učitelky předškolních tříd, ředitelka a zástupkyně
ŘÍZENÍ ŠKOLY	Vzdělávání pedagogů, profesní růst	Plán DVPP s ohledem na potřeby školy	Plán DVPP, informace na poradách o seminářích a školení	Po celý školní rok	Vedení školy

	Spokojenost všech pracovníků	Vytváření podmínek pro efektivitu vzdělávání	Řízené rozhovory, sebereflexe, hodnocení a motivace	Duben - květen	Vedení školy
VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ	Dosažení co nejkvalitnějších výsledků odpovídající individualitě každého dítěte	Srovnání úspěchu dětí v prvních třídách s minulými roky a jinými školami v okolí	Autoevaluace dítěte- individuální posuzování vývoje každého dítěte, osobního pokroku	2-3 x ročně záznam o pozorování (portfolia dětí)	Všechny učitelky
VÝSLEDKY PRÁCE ŠKOLY VZHLEDEM K PODMÍNKÁM VZDĚLÁVÁNÍ A EKONOMICKÝM ZDROJŮM	Ověření reálnosti ŠVP a případná aktualizace	Efektivita práce se ŠVP, jeho využívání učitelkami, využívání prostor a vybavení školy, využívání ICT, účelnost využívání finančních zdrojů	Rozdělení a delegování úkolů učitelkám nad rámec přímé pedagogické práce a činnosti, diskuze, ekonomické přehledy, rozvrhy prac. doby učitelek	Po celý rok podle časového harmonogramu a úvazků jednotlivých pracovníků	Vedení školy

Zpracovávání TVP je prodiskutováno na pedagogických poradách. Po skončení každého integrovaného celku v jednotlivých třídách učitelky písemně krátce zhodnotí jeho průběh s důrazem na stanovené dílčí cíle z jednotlivých vzdělávacích oblastí pro uplynulé období podle Kriterií k evaluaci TVP.

Jako podklady slouží operativní poznámky v třídních knihách a evaluační listy jednotlivých podtémat.

Hodnocení pedagogů je prováděno prostřednictvím individuálního rozhovoru s pedagogem 1x ročně podle stanovených „Kriterií pro hodnocení pedagogů a jejich vzdělávací činnosti“ viz. Příloha B. V případě potřeby je řešen náhlý problém nebo neobvyklá situace ihned. Hodnocení provozních zaměstnanců je prováděno stejně, kriteria jsou stanovena v Příloze C.

10.3 SLEDOVÁNÍ INDIVIDUÁLNÍCH POKROKŮ DĚTÍ

Součástí třídních vzdělávacích programů jsou záznamy o pozorování jednotlivých dětí. Dětem se specifickými vzdělávacími potřebami vytváří kmenové učitelky (popř. ve spolupráci s psychologkou z pedagogicko pedagogické poradny) individuální vzdělávací plán. Všechny děti mají založená osobní portfolia, prostřednictvím kterých je možné sledovat pokrok a případně včas zachytit možné disproporce ve vývoji či chování jednotlivých dětí. Portfolia slouží výhradně pro vnitřní potřeby pedagogů a není umožněno do nich nahlížet nepovolaným osobám, vyjma rodičů konkrétního dítěte.

10.4 KRITÉRIA PRO EVALUACI TŘÍDNÍCH PLÁNŮ

Porovnat původní záměr s výsledky - jaký byl průběh činností, co a jak proběhlo, co jsme pozorovali, kde vznikají případné problémy

- pokud se vyskytne problém, činnost se nedaří, hledáme způsoby řešení (sledujeme jaká je motivace, jakým způsobem hodnotíme děti, použité metody, organizaci)

Evaluuujeme vlastní práci

- jestli činnosti směřovaly k naplnění dílčích kompetencí, cílů
- zda byly činnosti přiměřené úrovni a zájmu dětí
(chtějí se samy zúčastnit?, musí se k činnosti vybízet?, odmítají je?)
- použitá organizace (vhodná, nevhodná, jak ji změnit)
- použité pomůcky (přiměřené, bylo jich dost, málo, jaké zvolit jiné apod.)

Hodnotíme výsledek vzdělávacího procesu, přínos

- co se děti naučily, co získaly (vědomosti, dovednosti, postoje, hodnoty)
- promítlo se zpracovávané téma do: spontánních činností (hry)
dětské komunikace (vypráví si o tom?)
interiéru třídy (výzdoba apod.)
pracovních činností
rodin dětí

Závěry: jak pokračovat dál, co změnit, jaká opatření udělat, aby byla změna prospěšná